

3. Bár a szótár hivatalos használatra készült, nemcsak angol nyelvterületen, hanem a magyar közigazgatásban is hasznos lehet az ukrainai menekültek ügyintézésében. Névanyaga névtani vizsgálatokra korlátozottan alkalmas, ugyanakkor mind a nyelvészek, mind a névtan iránt érdeklődők számára betekintést nyújt egy szomszédos, a magyarsággal több területen érintkező nép névrendszerébe és névadási szokásaiba.

SEBESTYÉN ZSOLT

egyetemi docens; Nyíregyházi Egyetem, Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet, Magyar Nyelvészeti Intézet Tanszék; Nyíregyháza

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1817-424X>, e-mail: sebestyen.zsolt@nye.hu

Fazakas Emese szerk., B. Gergely Piroska

Erdélyi magyar nyelvészek 6. Europrint, Nagyvárad, 2023. 79 lap

A magyar nyelvtörténet és névtan néhány éve elhunyt erdélyi, illetve magyarországi kutatójának, B. Gergely Piroskának és munkásságának állít emléket az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottságának Nyelvtudományi Szakbizottsága által gondozott sorozat 6. füzeté. A kiadvány szakmai pályaképek, személyes emlékezők és a szakmai munkásságot felölelő bibliográfia közreadásával emlékezik a kolozsvári, majd a miskolci egyetemen több évtizeden át dolgozó munkatársára, egykori tanszékvezetőjére, a magyar névkutatás egy nagy generációjának képviselőjére.

A kiadvány első, nagyobbik felét a szerkesztő, FAZAKAS EMESE két írása képezi. A rövid Életrajz (5–8) kronologikus módon vázolja fel a pályaképet, míg a B. Gergely Piroska tudományos munkássága című rész (9–42) – a kis kötet fő fejezeteként – a szakmai munkásság részletesebb és tematikus jellegű áttekintését adja. E fejezet a „kolozsvári iskola” második nemzedéke képviselőjének, a Szabó T. Attila-tanítvány Gergely Piroskának a kutatásait fő irányai szerint veszi sorra. Előbb a magyar nyelvtörténetre vonatkozókról szól, különösen az Erdélyi magyar szótörténeti tárhoz fűződő szoros kapcsolatról, illetve a magyar nyelv-, nyelvváltozat- és nyelvhasználat-történet témakörét érintő – s elsősorban az Erdélyi Fejedelemség területére vonatkozó – munkáiról. Ezt követően tekinti át és értékeli a fejezet B. Gergely Piroska névtani munkásságát: mindenekelőtt a magyar személynévanyag szinkron szemléletű és példaértékű – a Kalotaszeg 20. század közepi teljes személynévrendszerét módszeresen feldolgozó – kutatásait, valamint a történeti magyar személynévek anyagára és annak szociokulturális összefüggéseire irányuló vizsgálatait. Az áttekintést a B. Gergely Piroskától bőségesen idézett részletek is segítenek közelebb hozni az olvasóhoz.

A Gyermeki visszaemlékezés (SZÉKELY [BENEDEK] ILDIKÓ, 43–49) a tudományos munkája mellett a családanyai teendők terén is elkötelezett emberről, a Társak a töpren-gésben – egy tanítvány visszaemlékezései (FÓRIS-FERENCZI RITA, 50–52) pedig a Babeş–Bolyai Tudományegyetem 1980-as évekbeli tanáráról nyújt személyes hangvételű visszaemlékezést. A B. Gergely Piroska személyéről és munkásságáról szóló írások sorát a Magyar Nyelv folyóiratban megjelent megemlékezés újraközlése (SLÍZ MARIANN, 53–55) zárja.

A kötetben a B. Gergely Piroska munkásságát feldolgozó bibliográfia (56–74) az önálló és szerkesztett kötetek, tanulmányok, egyéb szakmai közlemények, valamint az ismeretterjesztő cikkek rendjében veszi számba publikációit. (B. Gergely Piroska utolsó közleményei – a kor- és pályatárs Ördög Ferenc nekrológja és két recenzió – a Névtani Értesítőben jelentek meg.) A kiadványt családi és szakmai vonatkozású képek kisebb válogatása zárja (75–78).

B. Gergely Piroskát életpályájának nagyobb része és kutatásainak fő irányai – köztük a személynév kutatás terén kiemelkedő munkái – egyaránt Erdélyhez kötődtek. A későbbi munkahelyén, a Miskolci Egyetemen még életében megjelent jubileumi, illetve köszöntő kötetek mellett az erdélyi magyar nyelvészek közt is méltán őrzi emlékét a jelen kiadvány.

FARKAS TAMÁS

egyetemi docens; ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszék; Budapest

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7732-2302>, e-mail: farkas.tamas@btk.elte.hu

A Névtani Értesítő szerkesztőségébe beérkezett magyar névtani kiadványok

Helynévtörténeti Tanulmányok 18. Főszerk. TÓTH VALÉRIA. A Magyar Névarchívum Kiadványai 60. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2022–2024. 199 lap

BAUKO JÁNOS 2024. *Kétnyelvűség és keresztnévhasználat. Magyar–szlovák keresztnévkönyv.* A Magyar Tudományos Akadémia és a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács monográfiásorozata 5. Magyar Tudományos Akadémia – Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács, Budapest. 326 lap

DFNVC. = *Dictionary of Family Names in the Visegrad Countries* = *Slovník příjmení v zemích Víšegrádské skupiny* = *A visegrádi országok családnévszótára* = *Słownik nazwisk państw wyszehradzkich* = *Slovník priezvisk vyšehradských krajín*. Ed.-in-chief: SLÍZ, MARIANN. Ed. board: DVOŘÁKOVÁ, ŽANETA – ŠTĚPÁN, PAVEL – ŠTĚPÁNOVÁ, VERONIKA – FARKAS, TAMÁS – N. FODOR, JÁNOS – SZABÓ T., ANNAMÁRIA ULLA – HAUBER, KITTI – RUTKIEWICZ-HANCZEWSKA, MAŁGORZATA – WALKOWIAK, JUSTYNA – GALEWSKA, KAROLINA – BAUKO, JÁN – HEGEDŰS, ORSOLYA. Czech Language Institute of the Czech Academy of Sciences – ELTE Eötvös Loránd University – Adam Mickiewicz University – Constantine the Philosopher University, Praha–Budapest–Poznań–Nitra, 2024. Online: <https://v4surnames.elte.hu>

HOFFMANN ISTVÁN – E. NAGY KATALIN szerk. 2024. *Magyar Nemzeti Helynévtár I. A Hajdúnánási járás helynevei.* Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen. 417 lap + 29 lap melléklet